

Ještě štěstí, že už dávno jsem si zaplatila a přihlásila se na družstevní výstavbu, hned po svatbě (pozn. rok 1956) jsem se přihlásila, abychom jednou, až nadejde čas, mohli bydlet v paneláku, mít svůj záchod, svoje ústřední topení, své tři pokoje, sice maličké, ale naše, svou kuchyni, hlavně ten záchod a koupelnu, po té se mi stýskalo, na tu jsem nemohla nikdy zapomenout, protože jsme ji mívala tam doma, ve vile se třinácti pokoji, tam, kde jsem byla šťastná s maminkou, papá, se sestrou Wutzi a bratry Karlim a Heinim. Když jsem se navečer vrátila domů, když jsme odemkla svůj libeňský byt, vešla jsem do vody, když jsem otevřela dveře do kuchyně a do pokoje, od stropu dál stékala voda, koberce plavaly ve vodě, kam jsem se podívala, všude tekla a hrčela voda. Stalo se, že Jenda ten s tou krásnou nevěstou, která mu ale utekla i s dítětem, protože pítával, si ráno uvařil čaj, zapomenul zatáhnout kohoutek a voda tekla celé dopoledne, až po poledni přišel Jendův tatínek a zatáhl hlavní přívod, ale voda těch šest hodin natekla do mého bytu, do bytu, který můj muž nikdy nechtěl opustit, a když jsem mu ukázala, že jsem se přihlásila do bytového družstva, křičel stařecky... Nikdy! Nikdy! Moje je Libeň! Já tady zůstanu, odsud se nikdy nehnu! Jediné, na co jsem se vzmohla, bylo, že jsem otevřela ty dva krásné deštničky, ten jeden modrý a druhý růžový, které mi můj muž koupil v opilosti, zesinalá zlostí jsem se brouzdala vodou, jako jsme se brouzdávala vodou po letním dešti tam na Losinách, kde jsme měli letní byt, teď jsem se ale brouzdala ledovou vodou, páchnoucí vápnem. Otevřela jsem okna a dál se brouzdala vodou po kotníky, po promáčených kobercích, až jsem se uklidnila...

...A tak jako záchranný pás jsem dostala dopis od opěběhá Kobylisy (rok 1973 pozn.), že už bude ten nový byt v Sokolnících, že dostaneme klíč a převezmeme si byt, ten, na který jsem si platila už tolik let. Ten den jsme čekali před tím třináctiposchodovým činžákem s ostatními majiteli bytů, a když na nás přišla řada, úředníci s námi vyjeli do pátého patra, odemkli dveře číslo třicet sedm, popřáli nám šťastnou budoucnost v tomhle bytě a kráčeli o čísla dál s dalšími budoucími majiteli. A my jsme byli v novém bytě, pomalu jsme vstupovali, vyšlo slunce, a zatímco můj muž prošel kuchyní do lodžie, na otevřenou verandu s pohledem na Prahu, já se nemohla se vynadivit, nasytit té krásy koupelny, kterou jsme tam v Libni měla v laboru nebo v prádelně, dokonce jsme se posadila na klozetovou místu, tady na toaletě bylo teplo, odnikud nefoukal vítr a průvan, tohle bylo nejkrásnější z mého bydlení v tomto mrakodrapu, na to jsem čekala sedmnáct let, na koupelnu a toaletu... Zvedla jsem knoflík a voda odtékala, roztočila jsem knoflíky, teplou vodu a pak zase studenou, naplnila jsem vanu, a byla jsem po tolika letech šťastna, protože o tom se mi zdávalo, že mám svůj záchod a svou koupelnu pod jedním uzavřením... A pak jsme plánovali a kreslili si, kam který nábytek postavíme, kuchyň tady byla velká šestnáct metrů, pokoj osmnáct metrů čtverečních a dvě ložnice, jedna jedenáct metrů a druhá pouze osm. A pak jsme odjeli do Libně, odkud můj muž, jak říkal a tvrdil a křičel nikdy, nikdy, nikdy že se nebude stěhovat, a taky možná, kdyby nebyl po operaci, tak by mi tady zůstal v tom bytě Na hrázi věčnosti, ale můj muž zeslábl tou operací a hlavně zeslábl tím pitím tak, že dokonce přitakal a souhlasil s tím, že i pro něho bude dobré bydlet v Sokolnících.

Tak jsme odevzdali klíče paní domácí, naposledy stáli na dvorku, v slzách jsme se rozhlíželi, proběhla jsem si celý svůj život na té Hrázi věčnosti, všechny ty svatby v domě, zjevili se mi všichni ti, kteří k nám chodili, o čem na sebe křičívali, viděla jsem sebe samu, jak padá sníh a já jdu přes dvoreček na záchod v bílé košili, viděla jsem svého muže, jak píše na střeše, viděla jsem, kde všude můj muž opilý ležel, když nemohl vstát, viděla jsem, jak jsme s mužem putovali na židlích po dvorku za sluncem, viděla jsme tu chodbu pořád plnou opadající mokré malty a vápenných nátěrů, úzkou chodbu z ulice, o kterou se můj muž pokaždé, když se vracel z hospody, jak tam vrávorál, umazal oba rukávy... stála jsem na dvorečku a mohla jsem znovu celý ten svůj život převyprávět od té chvíle, kdy jsem sem poprvé vešla a oknem k večeru uviděla člověka, který myl podlahu a který se pak stal mým mužem, viděla jsem samu sebe, jako tu, která na začátku chtěla spáchat sebevraždu, a tím svým mužem pak na ni neměla čas ani pomyslet, protože ten můj muž mne za ta léta tak zaměstnal, tak jsem se s ním nazlobila a navztekala, že jsem zapomenula mít nějaké dítě, protože můj muž to nebylo jedno dítě, on sám mi dával zabrat jako několik pomatených dětí z pomocné školy... Pokřčila jsem rameny, co se dá dělat? V slzách jsme seběhla po schodech, ještě naposledy si umazala rukávy od loupajících se stěn... (Proluky – říjen – listopad – prosinec 1985)